

---

---

**Nar şərabları**  
Ümumi texniki şərtlər

**Pomegranate wines**  
General specifications







Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun icazəsi olmadan tam və ya hissə-hissə yenidən çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz

Elçin İsaqzadə küç., 7-ci köndələn

Telefon: +994125149603

Email: [office@azstand.gov.az](mailto:office@azstand.gov.az)

## MÜQƏDDİMƏ

**1** “Qida məhsullarının keyfiyyəti və texnologiyası”nın standartlaşdırılması üzrə Texniki Komitə (AZSTAND/TK 33) tərəfindən işlənib hazırlanıb və təqdim edilib.

**2** “Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu” publik hüquqi şəxsin \_\_\_\_\_ sayılı “\_\_\_\_\_” \_\_\_\_\_ 2023-cü il tarixli qərarı ilə təsdiq edilib və qüvvəyə minib.

**3** İlk dəfə tətbiq olunur.

**4** Dövlət standartında müəyyən edilən tələblərin beynəlxalq standartlara, norma, qayda və tövsiyələrə və digər dövlətlərin müvafiq mütərəqqi milli standartlarına, elm, texnika və texnologiyanın müasir nailiyyətlərinə əsaslanmasını müəyyən etmək üçün standartın dövrü yoxlama müddəti 1 ildir.

## MÜNDƏRİCAT

<b>1 Tətbiq sahəsi.....</b>	<b>1</b>
<b>2 Normativ istinadlar.....</b>	<b>1</b>
<b>3 Ümumi texniki tələblər.....</b>	<b>5</b>
3.1 Xarakteristikalar.....	5
3.2 Xammal və materiallara olan tələblər.....	8
3.3 Qablaşdırma və markalanma.....	9
<b>4 Təhlükəsizlik tələbləri ətraf mühitin mühafizəsi.....</b>	<b>10</b>
<b>5 Qəbul qaydaları.....</b>	<b>11</b>
<b>6 Sınaq üsulları.....</b>	<b>11</b>
<b>7 Daşınma və saxlanma.....</b>	<b>11</b>
<b>8 İstehlakçının zəmanəti.....</b>	<b>11</b>

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI DÖVLƏT STANDARTI****Nar şərabları  
Texniki şərtlər****AZS xxx:2023****Pomegranate wines  
Specifications**

Tətbiq edilmə tarixi: “\_\_\_” \_\_\_\_\_ 2023-cü il

**1 TƏTBİQ SAHƏSİ**

Bu standart sıxılmış təzə nar şirəsinin, nar suslasının yaxud bərpa edilmiş qatlaşdırılmış nar suslasının şəkər tərkibli məhsullar əlavə edilməsi, yaxud əlavə edilməməsi yolu ilə spirtə tam və ya natamam qıçırması nəticəsində hazırlanan etil spirtinin həcm payı 8,5%-dən 15%-dək olan nar şərablarına aid edilir.

Məhsulun keyfiyyətinə olan zəruri, insan həyatı, sağlamlığı üçün təhlükəsizliyi təmin edən tələblər 4.1.4, 4.1.6, 4.2.2 bəndlərində göstərilmişdir.

Bu standart sertifikatlaşdırma məqsədi ilə istifadə oluna bilər.

Bu standartın tələbləri məcburidir.

**2 NORMATİV İSTİNADLAR**

ГОСТ 12.2.124-2013 ССБТ Оборудование продовольственное. Общие требования безопасности

ГОСТ 908-79 Кислота лимонная пищевая. Технические условия

ГОСТ 2874-82 Вода питьевая. Гигиенические требования и контроль за качеством

ГОСТ 2918-79 Ангидрид сернистый жидкий технический. Технические условия

ГОСТ 4146-74 Реактивы. Калий надсерноокислый. Технические условия

ГОСТ 13192-73 Вина, виноматериалы и коньяки. Метод определения сахаров

ГОСТ 14192-96 Маркировка грузов

ГОСТ 14251-75 Вина и виноматериалы, соки плодово-ягодные спиртованные. Метод определения приведенного экстракта

ГОСТ 23943-80 Вина и коньяки. Методы определения полноты налива в бутылки

ГОСТ 26927-86 Сырье и продукты пищевые. Метод определения ртути

ГОСТ 26929-94 Сырье и продукты пищевые. Подготовка проб. Минерализация для определения содержания токсичных элементов

ГОСТ 26930-86 Сырье и продукты пищевые. Метод определения мышьяка

ГОСТ 26932-86 Сырье и продукты пищевые. Методы определения свинца

ГОСТ 26933-86 Сырье и продукты пищевые. Методы определения кадмия

ГОСТ 27573-2013 Плоды граната свежие. Технические условия

ГОСТ 31730-2012 Продукция винодельческая. Правила приемки и методы отбора проб

ГОСТ 31782-2012 Виноград свежий машинной и ручной уборки для промышленной переработки. Технические условия

ГОСТ 32000-2012 Продукция алкогольная и сырье для ее производства. Метод определения массовой концентрации приведенного экстракта

ГОСТ 32001-2012 Продукция алкогольная и сырье для ее производства. Метод определения массовой концентрации летучих кислот

ГОСТ 32051-2013 Продукция винодельческая. Методы органолептического анализа

ГОСТ 32061-2013 Продукция винодельческая. Упаковка, маркировка, транспортирование и хранение

ГОСТ 32081-2013 Продукция алкогольная и сырье для ее производства. Метод определения относительной плотности

ГОСТ 32095-2013 Продукция алкогольная и сырье для ее производства. Метод определения объемной доли этилового спирта

ГОСТ 32113-2013 Продукция винодельческая. Метод определения массовой концентрации лимонной кислоты

ГОСТ 32114-2013 Продукция алкогольная и сырье для ее производства. Методы определения массовой концентрации титруемых кислот

ГОСТ 32115-2013 Продукция алкогольная и сырье для ее производства. Метод определения массовой концентрации свободного и общего диоксида серы

ГОСТ 32779-2014 Добавки пищевые. Кислота сорбиновая E200. Технические условия

ГОСТ 33222-2015 Сахар белый. Технические условия.



ГОСТ ИСО 21569-2009 Продукты пищевые. Методы анализа для обнаружения генетически модифицированных организмов и производных продуктов. Методы качественного обнаружения на основе анализа нуклеиновых кислот

ГОСТ ИСО 21570-2009 Продукты пищевые. Методы анализа для обнаружения генетически модифицированных организмов и производных продуктов. Количественные методы, основанные на нуклеиновой кислоте

ГОСТ ИСО 21571-2018 Продукты пищевые. Методы анализа для обнаружения генетически модифицированных организмов и производных продуктов. Экстрагирование нуклеиновых кислот

## 4 ÜMUMİ TEXNİKİ TƏLƏBLƏR

### 4.1 Xarakteristikalar

**4.1.1** Nar şərablar bu standartın tələblərinə uyğun olaraq, sanitariya normaları və qaydalarına riayət etməklə hazırlanmalıdır.

Nar şərabları şəkərin kütlə qatılığından asılı olaraq turş, kəmturş, kəmşirin və şirin ola bilər.

**4.1.2** Orqanoleptik göstəricilərinə görə nar şərabları cədvəl 1-də göstərilmiş tələblərə uyğun olmalıdır.

Cədvəl 1

Göstəricinin adı	Xarakteristikası
Xarici görünüşü	Nar şərabları şəffaf, çöküntüsüz və kənar hissəciklərsiz olmalıdır.
Rəngi:	Açıq qırmızıdan qırmızıyadək
Dad və iyi	Xammala xas
Kənar qatışıqlar	Yol verilmir

**4.1.3** Fiziki-kimyəvi göstəricilərinə görə köpüklənən şərablar cədvəl 2-də göstərilən normalara uyğun olmalıdır.

Cədvəl 2

Göstəricinin adı	Norması
Etil spirtinin həcm payı, %	8,5-15,0
Qalıq ekstraktın kütlə qatılığı, q/dm <sup>3</sup> , ən azı	10,0
Şəkərlərin kütləvi qatılığı, q/dm <sup>3</sup>	
-Turş şərablarda;	ən çoxu 4,0
-Kəmturş şərablarda;	4,0- dan yuxarı 30,0-dan aşağı
-Kəmşirin şərablarda;	ən azı 30,0 və 80,0 dan aşağı
-Şirin şərablarda;	ən azı 80,0
Titirlənən turşuların kütlə qatılığı, q/dm <sup>3</sup> ,ən azı	4,0
Uçucu turşuların kütlə qatılığı ( sirkə turşusu hesabı ilə), q/dm <sup>3</sup> , ən çoxu	1,20
Ümumi kükürd	18,0

**4.1.4** Nar şərablarının mikrobioloji göstəriciləri Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyasının 3 noyabr 2020-ci il tarixli 19 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Qida məhsulları üçün mikrobioloji göstəricilərə dair sanitariya normaları və qaydaları” ilə müəyyən edilmiş normalara uyğun olmalıdır.

**4.1.5** Konkret adda nar şərablarının orqanoleptik, kimyəvi və fiziki-kimyəvi göstəriciləri texnoloji təlimatlarda müəyyən edilir.

Konkret adda şərablar üçün müəyyən olunmuş normalardan yol verilən kənara çıxmalar: etil spirtinin həcm payı  $\pm 1,0\%$ ;

Şəkərlərin kütləvi qatılığı  $\pm 5,0$  q/dm<sup>3</sup> (turş şərablar istisna olmaqla);

titirlənən turşuların kütləvi qatılığı  $\pm 1,0$  q/dm<sup>3</sup>.

Qalıq ekstraktın kütlə qatılığı gətirilmiş ekstraktın kütlə qatılığı ilə alma turşusuna çevirdikdə titirlənən turşuların kütlə qatılığının fərqi kimi hesablanır. Qalıq ekstraktın kütlə qatılığı hesablama yolu ilə təyin olmalıdır.

Nar şərablarında sorbin turşusunun və onun duzlarının kütlə qatılığı sorbin turşusu hesabı ilə 200 mq/dm<sup>3</sup> -dən çox olmamalıdır.

Nar şərablarında limon turşusunun kütlə qatılığı 1,0 q/dm<sup>3</sup> -dan çox olmamalıdır.

**4.1.6** Toksik elementlərin, mikotoksinlərin, pestisidlərin və radionuklidlərin miqdarı Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyasının 18 dekabr 2020-ci il tarixli 20 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Qida məhsullarında çirkləndiricilərin yol verilən maksimum miqdarına dair sanitariya normaları və qaydaları” və qüvvədə olan normativ sənədlərdə müəyyən edilmiş hədlərdən yüksək olmamalıdır.

**4.2** Xammal və materiallara olan tələblər.

**4.2.1** Nar şerablarını istehsalı üçün aşağıdakı xammaldan istifadə edilir:

- təzə nar FOCT 27573 üzrə;
- təzə üzüm FOCT 31782 üzrə;
- qatılaştırılmış nar suslası qüvvədə olan normativ sənəd üzrə;
- içməli su FOCT 2874 üzrə;
- ağ şəkər FOCT 33222 üzrə;
- təmiz mədəni şerab mayaları;
- monohidrat qida limon turşusu FOCT 908 üzrə;
- texniki maye kükürd anhidridi FOCT 2918 üzrə;
- sorbin turşusu və onun həll olan duzları FOCT 32779 üzrə;
- kalium metabisulfit FOCT 4146 üzrə;

Nar şerablarının istehsalı zamanı şerabçılıq sənayesində istifadə olunmasına icazə verilmiş köməkçi materiallardan istifadə etməyə icazə verilir.

Nar şerablarının istehsalında istifadə edilən üzümün kütlə payı ümumi xammalın kütlə payının 30%-dən çox olmamalıdır.

**4.2.2** Toksik elementlərin, mikotoksinlərin, pestisidlərin və radionuklidlərin miqdarı Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyasının 18 dekabr 2020-ci il tarixli 20 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Qida məhsullarında çirkləndiricilərin yol verilən maksimum miqdarına dair sanitariya normaları və qaydaları" və qüvvədə olan normativ sənədlərdə müəyyən edilmiş hədlərdən yüksək olmamalıdır.

### **4.3 Qablaşdırma və markalanma**

**4.3.1** Nar şerablarının qablaşdırılması FOCT 32061 üzrə olmalıdır.

**4.3.2** Hər bir istehlak tarasının markalanması FOCT 32061 tələblərinə cavab verməlidir.

**4.3.3** Nar şerabı doldurulmuş hər bir istehlak tarası vahidinin üzərinə aşağıdakı bədi tertibatlı markalanma olmalıdır

- məhsulun adı;
- istehlakçı müəssisənin adı, ünvanı və əmtəə nişanı (əgər varsa);
- məhsulun tərkibi;
- məhsulun tutumu, L;
- saxlanma temperaturu, °C;
- saxlama şəraiti;

- istehsal tarixi (gün, ay, il);
- sertifikatlaşdırma haqqında məlumat,
- bu texniki şərtlərin işarəsi;
- uyğunluğun təsdiq edilməsi haqqında məlumat

**4.3.4** Markalanma Azərbaycan Respublikasının dövlət dilində aparılmalıdır. Reklam xarakterli əlavə məlumatlar "Yeyinti məhsulları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa müvafiq olaraq göstərilməlidir.

**4.3.5** İxrac üçün nəzərdə tutulmuş məhsulun qablaşdırılması və markalanmasına olan tələblər xarici ticarət təşkilatı – alıcı ilə bağlanan müqavilənin (kontraktın) tələblərinə uyğun olaraq 2.3 bəndinin tələbləri saxlanmaqla dəyişdirilə bilər.

**4.3.6** Hər bir nəqliyyat tarasının üzərinə əlavə olaraq məhsulu xarakterizə edən aşağıdakı markalanma həkk olunmalıdır:

- istehlakçı müəssisənin adı, ünvanı və əmtəə nişanı (əgər varsa);
- məhsulun adı;
- istehsal tarixi (gün, ay, il);
- qutudakı qablaşdırma vahidinin miqdarı və bir qablaşdırma vahidinin tutumu, dm<sup>3</sup>
- bu texniki şərtlərin işarəsi.

**4.3.7** Nəqliyyat tarasının markalanması ГОСТ 14192 üzrə "Ehtiyatlı olun kövrəkdir", "Yuxarı", "Günəş şüalarından qorunmalı" manipulyasiya nişanları göstərilməklə aparılır.

## **5 TƏHLÜKƏSİZLİK TƏLƏBLƏRİ VƏ ƏTRAF MÜHİTİN MÜHAFİZƏSİ**

**5.1** Nar şərabları istehsalında təhlükəsizlik tələbləri ГОСТ 12.2.124 tələblərinə uyğun olmalıdır.

**5.2** Tullantı suları Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin 04 yanvar 1994-cü il tarixli 01 sayılı Əmri ilə təsdiqlənmiş "Yerüstü suların çirklənmədən mühafizəsi üzrə sanitariya qaydaları və normaları"na uyğun tənzimlənməlidir.

**5.3** Zərərli maddələrin atmosfərə atıla bilən tullantılarına nəzarət "Atmosfer havasının mühafizəsi haqqında" 27.03.2001-ci il tarixli 109 IIQ nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun aparılmalıdır.

**5.4** Torpağın məişət və sənaye tullantılarından mühafizəsi Azərbaycan Respublikasının “İstehsalat və məişət tullantıları haqqında” 30.06.1998-ci il tarixli 514 İQ nömrəli Qanununa uyğun həyata keçirilməlidir.

## **6 QƏBUL QAYDALARI**

**6.1** Qəbul qaydaları - ГОСТ 31730 üzrə aparılır.

**6.2** Toksik elementlərin, mikotoksin-patulinin, pestisidlərin və radionuklidlərin yoxlanması dövrü, qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlara müvafiq olaraq müəyyən edilməlidir.

## **7 SINAQ ÜSULLARI**

**7.1** Nümunələrin seçilib götürülməsi ГОСТ 31730 üzrə;

**7.2** Orqanoleptik göstəricilər ГОСТ 32051 üzrə;

**7.3** Etil spirtinin həcm payının təyini ГОСТ 32095 üzrə;

**7.4** Şəkərlərin kütlə qatılığının təyini ГОСТ 13192 üzrə;

**7.5** Titirlənən turşuların kütlə qatılığının təyini ГОСТ 32114 üzrə;

**7.6** Uçucu turşuların kütlə qatılığının təyini ГОСТ 32001 üzrə;

**7.7** Ümumi kükürd dioksidin kütlə qatılığının təyini ГОСТ 32115 üzrə;

**7.8** Limon turşusunun kütlə qatılığının təyini ГОСТ 32113 üzrə;

**7.9** Gətirilmiş ekstratın kütlə qatılığının təyini ГОСТ 32000 üzrə;

**7.10** Nisbi sıxlığın təyini ГОСТ 32081 üzrə;

**7.11** Doldurulma tamlığının təyini ГОСТ 23943;

**7.12** Mineralizasiya üçün nümunələrin hazırlanması ГОСТ 26929;

**7.13** Arsenin təyini ГОСТ 26930 üzrə;

**7.14** Civənin təyini ГОСТ 26927 üzrə;

**7.15** Qurğuşunun təyini ГОСТ 26932 üzrə;

**7.16** Kadmiumun təyini ГОСТ 26927 üzrə;

**7.17** Sorbin turşusunun kütlə qatılığının təyini ГОСТ ISO 5519 üzrə

**7.18** GMO-nun təyini ГОСТ ISO 21569, ГОСТ ISO 21570, ГОСТ ISO 21571 üzrə

aparılır

## **8 DAŞINMA VƏ SAXLANMA**

**8.1** Nar şərablarının daşınması ГОСТ 32061 üzrə

**8.2** Saxlanma şəraiti ГОСТ 32061 üzrə olmalıdır. Nar şərabları yaxşı ventilyasiya

olunan, kənar iyl r olmayan otaqlarda, günəş Ő asının birbaŐa təsirindən qorunmaqla 5°-dən müsbət 20°C-dək , nisbi rütubət 85%-dən çox olmamaqla saxlanmalıdır.

**8.3** Məhsulun saxlanma müddətini istehsalçı texnoloji təlimatlarda müəyyən edir: doldurulduĐu gündən etibar n ən azı 6 ay, kolleksiya Ő rabları üçün-saxlanmaq üçün ayrıldıĐı gündən etibar n-ən azı 1 il.

## **9 İSTEHSALÇININ ZƏMANƏTİ**

**9.1** Bu standart ilə m  yy nl ŐdirilmiŐ daŐınma v  saxlanma Ő rtl rin  riayət edildikdə, istehsalçı k p kl n n Ő rabların standartın tələblərinə uyĐun olmasına zəmanət verir.



---

**Açar sözlər:**

---

**ƏLAVƏ A**

(məlumat üçün)

100 q məhsulun qida və enerji dəyəri

<b>Məhsulun adı</b>	<b>Karbohidratlar, q</b>	<b>Enerji dəyəri, kkal</b>
Nar şerabları	5,0	20,0





Rəsmi nəşr  
“Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu”  
publik hüquqi şəxs

**AZS XXX:2023**  
**Nar şərabları**